

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/296/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716207839
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6716207839.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Jany Haluškovovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcu: Z. J. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M.. S. XXXX/XX, XXX XX Y., zastúpeného JUDr. Ľubomírom Ivanom, advokátom, so sídlom AK vo Zvolene, Dukelských hrdinov 22, 960 01, proti žalovaným: v rade 1/ A. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXX/XX, XXX XX Y., zastúpenej JUDr. Ľubicou Flíderovou, advokátkou, so sídlom AK vo Zvolene, Trhová 1, 960 01, a opatrovníčkou U.. B. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXXX/X, XXX XX Y., v rade 2/ P. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/X, XXX XX Y., o zaplatenie 3.095,89 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č.k. 8C/145/2016-81 zo dňa 17.05.2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanej 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia a žalovanej 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania, každej vo výške 100 %.

Z jeho dôvodov vyplýva, že vychádzal z ustanovení §37 ods. 1, §39, §451 ods. 1, 2, §531 ods. 1, §533 zákona č.40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte aj len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), že medzi žalobcom a žalovanou 1/ bola uzatvorená kúpna zmluva, predmetom ktorej bol predaj 2-izbového bytu č.XX, nachádzajúceho sa na prvom poschodí vo vchode číslo XX so súpisným číslom XXX vo Y., ako aj spoluvlastnícke podiely s tým, že kupujúci kupuje predmet prevodu do svojho výlučného vlastníctva za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 17.095,89 Eur, ktorú kupujúci uhradil predávajúcemu tak, že 15.000,- Eur zaplatil v hotovosti pred podpisom tejto zmluvy a 2.095,89 Eur zaplatí spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o., ktorá suma predstavuje náklady uvedenej spoločnosti so zriadením záložného práva v rámci uzatvorenia zmluvy o pôžičke číslo 33279 zo dňa 12.06.2014 vo výške 2.095,89 Eur. Kúpna zmluva bola uzatvorená 25.06.2014, bola podpísaná predávajúcou aj kupujúcim s tým, že podpis predávajúcej bol overený na Notárskom úrade JUDr. Jany Hričovskej vo Zvolene dňa 25.06.2014.

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp.zn. 5T 179/2014 boli žalovaná 2/ a A. I. obžalovaní okrem iných trestných činov aj z toho, že žalovaná 2/ od konca mesiaca máj 2014 do konca mesiaca jún 2014 na viacerých miestach vo Y. vylákala od poškodenej A. O., t.j. žalovanej 1/, rôzne finančné sumy vo výške 4.660,- Eur, rôznymi vymyslenými zámienkami ju naviedla na uzatvorenie úverových zmlúv (spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. - úver 500,- Eur, spoločnosť INFINANCE CREDIT, s.r.o. - úver 2.000,- Eur) s tým, že úvery bude splácať za žalovanú 1/, čím ju však uviedla do omylu a spôsobila jej škodu vo výške 7.160,- Eur. Obžalovaný Miroslav Baláž po vzájomnej komunikácii so žalovanou 2/ ponúkol K. D. na predaj byt vo vlastníctve žalovanej 1/; žalovaná 2/ pod falošnou zámienkou zabezpečila od žalovanej 1/ doklady, súvisiace s úverovou zmluvou od INFINANCE CREDIT, s.r.o., uzatvorenou dňa

12.06.2014, ktorej súčasťou bola aj zmluva o zriadení záložného práva k predmetnému bytu; po ich zabezpečení pod zámienkou, že sú potrebné kvôli vyplateniu dlžoby, ich odovzdala A. I., ktorý cestou K. D. prostredníctvom O. J. U. zabezpečil jednak vyhotovenie kúpnej zmluvy medzi žalovanou 1/ ako predávajúcou a žalobcom ako kupujúcim o predaji bytu za kúpnu cenu 17.095,89 Eur (15.000,- Eur + 2.095,89 Eur ako vyplatenie úveru spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o.), jednak návrh na vklad do katastra a tiež pokladničné doklady, potvrdzujúce prevzatie kúpnej ceny za byt vo výške 15.000,- Eur žalovanou 1/; A. I. doklady odovzdal žalovanej 2/, ktorá následne zabezpečila podpísanie písomností žalovanou 1/. Žalovaná 2/ dňa 25.06.2014 vyhľadala žalovanú 1/ na geriatrickom oddelení v nemocnici vo Zvolene, kde bola v tom čase hospitalizovaná a pod zámienkou, že ide podpísať doklady k úveru, s ňou išla na Notársky úrad JUDr. Jany Hričovskej vo Zvolene, kde žalovaná 1/ písomnosti podpísala. Potom žalovaná 2/ odovzdala doklady A. I., ktorý ich odovzdal K. D., ktorý následne zabezpečil podpísanie kúpnej zmluvy a návrhu na vklad do katastra žalobcom, ako aj vyplatenie zostatku vyššie uvedeného úveru vo výške 2.095,89 Eur, na základe čoho bola „odblokovaná nehnuteľnosť“ v katastri nehnuteľností. K. D. v domnienke zaplataenia kúpnej ceny za byt odovzdal A. I. vo Y. na 2-krát sumu 12.000,- Eur a žalovanej 2/ 1.000,- Eur, pričom mali vedomosť o tom, že žalovaná 1/ nemá záujem predmetný byt predať. Takto vyplatené peniaze si A. I. a žalovaná 2/ ponechali pre svoju potrebu; k povoleniu vkladu do katastra nedošlo. Na základe tohto boli A. I. a žalovaná 2/ odsúdení obaja na trest odňatia slobody v trvaní troch rokov s podmienčným odkladom a určením skúšobnej doby v trvaní päť rokov.

Po oboznámení sa s obsahom trestného spisu - s obžalobou, s výsluchmi A. I., A. O., K. D., U. O. A., Z. J. A., W. P. a ďalších- okresný súd uzavrel, že žalovaná 1/ nikdy nemala úmysel predať svoj byt, nemala úmysel podpísať kúpnu zmluvu o predaji bytu, pretože mala len vedomosť o tom, že podpisuje doklady ohľadom vyrovnania úverovej zmluvy; úverové zmluvy na meno žalovanej 1/ vybavovala žalovaná 2/, ktorá prisľúbila splácať finančné prostriedky, avšak nerobila tak. Žalovaná 1/ následne od úverovej zmluvy so spoločnosťou INFINANCE CREDIT, s.r.o. odstúpila, odstúpila aj od kúpnej zmluvy a keď zistila, že prebieha vkladové konanie na katastrálnom úrade, podala úspešne žalobu o neplatnosť kúpnej zmluvy (sp.zn. 11C/156/2014). Finančné prostriedky za kúpu bytu nikdy neprevzala, pretože finančné prostriedky si ponechali A. I. a žalovaná 2/.

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp.zn. 11C/156/2014 okresný súd určil, že kúpna zmluva, uzatvorená medzi žalobcom ako kupujúcim a žalovanou 1/ ako predávajúcou zo dňa 25.06.2014, je neplatná; žalovaná 1/ sa domáhala určenia neplatnosti tejto kúpnej zmluvy z dôvodu, že nikdy nemala úmysel svoj byt predať a nikdy nejednala o podmienkach uzatvorenia kúpnej zmluvy so žalobcom Z. J. A.; nikdy neobdržala kúpnu cenu, ani neuskutočnila slobodný, vážny, určitý a zrozumiteľný právny úkon k uzatvoreniu tejto zmluvy; podpis žalovanej 1/ na kúpnej zmluve bol výsledkom trestnej činnosti - zločinu podvodu A. I. a žalovanej 2/, ktorí boli aj právoplatne odsúdení. Rozsudok okresného súdu potvrdil Krajský súd v Banskej Bystrici (č.k. 13Co/708/2015-203 zo dňa 29.11.2016); odvolací súd zdôraznil, že existencia naliehavého právneho záujmu je daná aj vtedy, keď určenie práva alebo právneho vzťahu ovplyvní právne postavenie žalobcu alebo žalovaného; toto priaznivé ovplyvnenie môže spočívať nielen v odstránení spornosti či neistoty žalobcovho právneho postavenia, ale aj v založení možnosti uplatnenia vlastného vynúiteľného práva k predmetu určenia. Žalovaná 1/ nikdy nemala vôľu uzatvoriť zmluvu, podpísanie kúpnej zmluvy bolo výsledkom trestnej činnosti osôb, ktoré podvodným konaním zabezpečili jej podpis na zmluve. Nešlo o právny úkon urobený na základe vôle žalobkyne, išlo o úkon v rozpore s §37 ods. 1 Občianskeho zákonníka; preto je kúpna zmluva absolútne neplatný právny úkon.

Ustanovenie §451 OZ má v rámci bezdôvodného obohatenia na mysli nielen to, že ide o plnenie z neplatného právneho úkonu, ale musí existovať aj vôľová zložka tej osoby, ktorá sa mala na tento úkon obohatiť. Toto ustanovenie v nadväznosti na ustanovenie §454 OZ má za následok, keďže žiadna vôľová zložka u žalovanej 1/ nebola daná, keďže ona sama o zmluve nevedela, nevedela čo podpisuje, tak za ňu ani nemohlo byť nijakým spôsobom plnené a nemohlo dôjsť u nej k bezdôvodnému obohateniu. Kúpna zmluva bola vyhotovovaná prostredníctvom K. D., ktorý zmluvu odovzdal A. I., žalovaná 1/ neparticipovala na vyhotovení zmluvy, čo konštatovali aj rozsudky v občianskoprávnom aj v trestnom konaní. Žalovaná 1/ neprejavila žiadnu vôľu na plnenie akejkoľvek dlžoby za ňu.

Okresný súd žalobu ako nedôvodnú zamietol, odôvodnil ju osobitne vo vzťahu k žalovanej 1/ a osobitne vo vzťahu k žalovanej 2/.

Vo vzťahu k žalovanej 1/ poukázal na to, že celková suma, ktorú v tomto konaní žiadal žalobca od žalovanej 1/, predstavovala sumu 3.095,89 Eur ako časť kúpnej ceny za byt, ktorá mala byť rozdelená na 1.000,- Eur, vyplatené žalovanej 2/ v hotovosti a na sumu 2.095,89 Eur, ktoré mali byť zaplatené na účet spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o.. Ohľadom sumy 1.000,- Eur, ktorá mala byť žalovanej 1/ zaplatená v hotovosti, žalobca nevyprodukoval ani jeden dôkaz, akým spôsobom mal žalovanej 1/ tieto

finančné prostriedky v hotovosti odovzdať. Hoci kúpna zmluva obsahovala ustanovenie, že žalovaná 1/ mala dostať 15.000,- Eur v hotovosti, žalobca sa domáhal vyplatenia len sumy 1.000,- Eur, ktoré mali byť žalovanej 1/ vyplatené v hotovosti. Okresný súd vychádzal z výpovede samotného žalobcu v trestnom spise; z tohto spisu nevyplýva žiadna skutočnosť o tom, že by sa žalobca niekedy so žalovanou 1/ stretol a odovzdal jej v hotovosti 1.000,- Eur, resp. že by nejaká iná osoba prevzala 1.000,- Eur a odovzdala ich žalovanej 1/. Naopak, sám žalobca poukázal na to, že on sám tento byt ani kúpiť nechcel a v podstate ho ani nekúpil, ale malo ísť o zastretý právny úkon, o pôžičku pre K. D., ktorý tento byt kúpiť chcel, ale nemal na to peniaze. Žalobca teda žiadnym spôsobom nepreukázal, že by 1.000,- Eur odovzdal žalovanej 1/. Ohľadom sumy 2.095,89 Eur, ktorá mala byť zaplatená na účet spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o. za účelom splnenia si povinnosti predávajúceho, vyplývajúceho z odstúpenia od úverovej zmluvy, okresný súd zdôraznil, že žalobca si musel byť vedomý, že došlo k omylu vo vôle žalovanej 1/, ktorá nikdy nikoho nepoverila tým, aby za ňu niečo zaplatil ohľadom úveru od predmetnej spoločnosti, a teda ak došlo k bezdôvodnému obohateniu, nebolo to na strane žalovanej 1/, kde chýbala vôľová zložka, ale na strane spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o., ktorej bolo plnené bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Aby žalobca mohol plniť tejto spoločnosti, musel by pristúpiť k záväzku v zmysle §533 OZ, resp. prevziať dlh podľa §531 ods. 1 OZ. Súdu však žiadne takéto písomné dohody predložené neboli, a teda nedošlo k právnomu dôvodu, pre ktorý žalobca mal plniť za žalovanú 1/ tejto spoločnosti. Žalovaná 1/ sa nikdy nedohodla so žalobcom na zaplatení tohto úveru. Vo veci vrátenia finančných prostriedkov vo výške 2.095,89 Eur by bola pasívne legitimovaná spoločnosť INFINANCE CREDIT, s.r.o., a nie žalovaná 1/. Ohľadom žaloby voči žalovanej 2/ okresný súd vo vzťahu ku sume 1.000,- Eur poukázal na to, že ak aj žalobca tvrdil, že si žalovaná 2/ finančné prostriedky ponechala, tieto tvrdenia považoval okresný súd za nelogické, keď z rovnakého dôvodu žaluje aj žalovanú 1/, u ktorej tvrdí, že finančné prostriedky vo výške 1.000,- Eur jej odovzdal v hotovosti ako časť kúpnej ceny za predaný byt. Ak chcel žalobca žalovanú 2/ žiadať o vrátenie časti kúpnej ceny, tak táto nie je pasívne legitimovaná, pretože sumu 1.000,- Eur žalobca žalovanej 2/ nikdy nedal. 1.000,- Eur, ako vyplýva z obsahu trestného spisu, mal v herni Milionár vo Y. žalobca odovzdať K. D., čo potvrdila aj žalovaná 2/, z čoho vyplýva, že ona od žalobcu nikdy žiadne peniaze v tejto výške nedostala.

Čo sa týka zaplatenia sumy 2.095,89 Eur, žalobca aj v tejto súvislosti neprodukoval a nepreukázal žiadne dôkazy. Nebolo preukázané, že by žalovaná 2/ v rámci úverovej zmluvy, uzavretej so žalovanou 1/, bola spoludlžníčkou.

Okrem toho okresný súd poukázal na ustanovenie §3 ods. 1 OZ s tým, že konanie žalobcu je v príkrom rozpore s dobrými mravmi a takýto výkon práv nepožíva súdnu ochranu. Žalobca si bol od začiatku vedomý, že podpísaním kúpnej zmluvy so žalovanou 1/ koná v omyle a nechce, aby bol docielený účinok a právne následky takejto kúpnej zmluvy. Od počiatku mu bolo jasné, ako to vyplýva z jeho výpovede, z výpovede jeho sestry, z výpovede W. P. a tiež aj pri podpise zmluvy, že nemal úmysel kúpiť uvedený byt, ale mal úmysel požičať finančné prostriedky K. D. na kúpu tohto bytu, čím došlo jednoznačne k obchádzaniu zákona a právny úkon nebol urobený ohľadom vôľovej zložky v súlade so zákonom; vôľou žalobcu nebolo nikdy zaplatenie úveru za žalovanú 1/, 2/, aby im pomohol, ale aby došlo k výmazu záložného práva, aby bolo možné uvedený byt predať späť K. D. a aby žalobcovi mohli byť vrátené peniaze, ktoré mal požičať na kúpu tohto bytu. Sám žalobca potvrdil, že sumu 15.000,- Eur žalovanej 1/ nikdy nedal a ani nebolo preukázané, že niekoho poveril, aby jej túto sumu dal a ani nebolo preukázané, že by niekto iný v jeho mene túto sumu žalovanej 1/ odovzdal. Zo sumy 15.000,- Eur bola uhradená prostredníctvom jeho sestry len suma 5.000,- Eur K. D..

Podpisom kúpnej zmluvy žalobca porušil zákon aj v tom, že kúpna suma v takom rozsahu nemôže byť zaplatená v hotovosti, ale len prevodom cez účet.

Žalobca navrhoval podrobné vypočítanie žalovaných 1/ a 2/ ku skutočnostiam ohľadom odstúpenia od úverovej zmluvy a ohľadom sumy 1.000,- Eur. Tento dôkaz okresný súd nepripustil, považujúc výsluchy ohľadom týchto skutočností u žalovaných 1/, 2/ za nadbytočné, nespôsobilé privodiť iné rozhodnutie okresného súdu, než k akému dospel, pretože vychádzal z ich podrobných výpovedí v trestnom konaní, ako aj v konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy.

O trovách konania súd rozhodol podľa §255 ods. 1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok a žalovanej 1/, 2/ ako úspešným stranám v spore priznal nárok na náhradu trov konania, každej vo výške 100 %.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa §389 ods. 1 písm. a), b), c) C.s.p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie alebo, aby podľa §388 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel, a to aj ohľadom náhrady trov konania. Konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci (odvolací dôvod podľa §365 ods. 1 písm. d/ C.s.p.), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (odvolací dôvod podľa §365 ods. 1 písm. e/ C.s.p.), ako aj z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (odvolací dôvod podľa §365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.).

Okresný súd nesprávne právne posúdil vec a nesprávne rozhodol, keď konštatoval, že išlo o bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu, pretože išlo o plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Na základe podpisu kúpnej zmluvy, t.j. na základe právneho dôvodu, došlo k plneniu žalobcu voči žalovanej a následne k odpadnutiu tohto právneho dôvodu na základe rozsudku Okresného súdu Zvolen, sp.zn. 11C/156/2014, ktorý určil, že uvedená kúpna zmluva je neplatná. Poukázal na komentár k ustanoveniu §451 ods. 2 OZ; rozdiel je v skutkovej podstate bezdôvodného obohatenia, na ktoré poukázal.

Nesúhlasil s konštatovaním okresného súdu, že nebolo preukázané, že by žalovanej 1/ neodovzdal sumu 1.000,- Eur. Súdu predložil príjmové doklady, z ktorých nesporne podpisy patria žalovanej 1/ o vyplatenie sumy 1.000,- Eur. K plneniu došlo na základe riadne podpísanej kúpnej zmluvy a ostatných dokumentov, kde žalobca nemohol mať akúkoľvek pochybnosť o týchto písomnostiach. K plneniu došlo na základe platnej a platne podpísanej zmluvy. To, že súd až následne vyslovil neplatnosť tejto zmluvy, nemá za následok, že by sa plnilo bez právneho dôvodu, pretože právny dôvod v čase plnenia existoval a odpadol až následne.

Ohľadom úveru zo spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o. uviedol, že žalovaná 1/ vzala úver v tejto spoločnosti a 2.000,- Eur odovzdala žalovanej 2/. Suma 2.095,89 Eur bola následne tejto spoločnosti splatená na základe podpísanej kúpnej zmluvy, o čom žalovaná 2/ vedela, pretože ona sama predmetné dokumenty dala žalovanej 1/ podpisovať a vedela, že dlh bol vyplatený, čím im vzniklo bezdôvodné obohatenie, čo je nespochybniteľné. Podľa rozsudku v trestnom konaní si žalovaná 2/ ponechala časť sumy kúpnej ceny, vyplácanej v hotovosti, a to v rozsahu 1.000,- Eur (z opatrnosti a vzhľadom na dôkaznú situáciu zaplatenia tejto sumy sa domáhal od obidvoch žalovaných) a zároveň žalovaná 2/ bola spoludlžníčkou v úverovom vzťahu so spoločnosťou INFINANCE CREDIT, s.r.o.. Žalovaná 2/ nikdy žiadnym spôsobom v súdnom konaní nespochybnila žalobcom uplatnený nárok a voči nej nevznikol žiadny dôvod na zamietnutie žaloby. Okrem toho okresný súd nerešpektoval zistený skutkový stav v súvisiacom trestnom konaní a nerešpektoval, že zo sumy 15.000,- Eur si žalovaná 2/ ponechala sumu vo výške 1.000,- Eur. Súd prvej inštancie mal pripojený spis Okresného súdu Zvolen v trestnom konaní, z ktorého nepochybne vyplývalo, že žalované 1/ a 2/ mali uzatvorenú zmluvu so spoločnosťou INFINANCE CREDIT, s.r.o., z ktorej boli povinné spoločne a nerozdielne (str. 611 a nasl. spisu Okresného súdu Zvolen, sp.zn. 5T 179/2014, najmä str. 623). Je právne irelevantné, prostredníctvom koho účtu plnil spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o., keďže v obidvoch prípadoch išlo o plnenie jeho povinnosti z uzatvorenej kúpnej zmluvy. Okresný súd správne poukázal na ustanovenie §3 ods. 1 OZ, avšak nesprávne ho vo veci aplikoval, pretože práve žalobca na základe uzatvorenej zmluvy vyplatil sumu v celkovej výške 17.095,89 Eur (2.095,89 Eur na účet spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o. a 15.000,- Eur oproti žalovanej 1/ podpísaným príjmovým dokladom) a z tejto sumy mu nielenže nebolo nič vrátené, ale ani súdom mu nebola poskytnutá žiadna ochrana pri domáhaní sa vrátenia časti tejto sumy.

Pokiaľ okresný súd poukazuje na rôzne výpovede v prípravnom konaní, tohto na rozdiel od žalovaných 1/ a 2/ nebol účastný a nemal možnosť klásť svedkom otázku, a preto namieta jednotlivé výpovede a ich použiteľnosť v občianskoprávnom konaní, namieta porušenie zásady rovnosti zbraní a z tohto dôvodu tieto výpovede nemali byť brané do úvahy a už vôbec nie spôsobom, ktorý zvolil súd prvej inštancie, keď prihliadol iba na tie výpovede, ktoré vyhovovali rozhodnutiu jemu zvoleným spôsobom. Skutočnostiam, že poukázaním peňažných prostriedkov z účtu jeho sestry bol vyplatený záväzok žalovaných voči spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o., teda plnením na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy, nebola venovaná náležitá pozornosť.

Okresný súd okrem toho zamietol návrh žalobcu na doplnenie dokazovania výsluchom žalovanej 1/ a 2/, ktorým by sa objasnili skutočnosti ohľadom vyplatenia úveru. Dokazovaním mali byť preukázané niektoré skutočnosti, potrebné pre spravodlivé rozhodnutie súdu prvej inštancie, tieto však konajúci súd bez akéhokoľvek relevantného dôkazu zamietol a rozhodol len na základe veľmi strohých výpovedí žalovaných.

V dôsledku nesprávosti výroku konajúceho súdu vo veci samej je nesprávny aj výrok o povinnosti žalobcu nahradiť žalovaným 1/ a 2/ trovy konania.

3. Žalovaná 1/ a 2/ sa k odvolaniu nevyjadrili.

4. Predmetné konanie začalo pred 30.06.2016. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, ktorý v §470 ods. 1 ustanovuje, že tento zákon platí aj na konania, začaté pred nadobudnutím

jeho účinnosti. Podľa §470 ods. 2 C.s.p., právne účinky úkonov, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný (§34 C.s.p.), vec preskúmal v rozsahu určenom §380 ods. 1, 2 C.s.p., bez nariadenia pojednávania v zmysle §385 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny v plnom rozsahu potvrdil.

6. Podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Vzhľadom na uplatnené odvolacie námietky žalobcu je v prvom rade potrebné zdôrazniť, že odvolací súd je viazaný konkrétnymi odvolacími dôvodmi (§365 ods. 1 C.s.p.); pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§380 C.s.p.). Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu. V plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu a v zmysle §387 ods. 1 a 2 C.s.p. na ne v celom rozsahu odkazuje. Okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel ku správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenia právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. V rámci preštudovania celého spisového materiálu odvolací súd zistil, že okresný súd vykonal dostatočné dokazovanie, avšak všetky potrebné vykonané dôkazy nenašli adekvátnu odozvu vo vypracovanom odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Mohli byť pritom odpoveďou na odvolacie námietky žalobcu. Súd prvej inštancie však z vykonaného dokazovania dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tiež záverom právnym.

8. Právna úprava bezdôvodného obohatenia, upravená v Občianskom zákonníku vychádza zo zásady, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí toto obohatenie vydať. To, komu je povinný bezdôvodné obohatenie vydať, vyplýva z konkrétneho právneho dôvodu, na základe ktorého záväzok vydať bezdôvodné obohatenie vzniká. Z uvedenej zásady je potrebné vychádzať pri interpretácii jednotlivých ustanovení zákona. Ustanovenie §451 ods. 2 OZ je potrebné kvalifikovať ako všeobecne platnú zásadu, od ktorej je možné sa odchýliť iba výnimočne, ak tak stanovuje zákon. Ustanovenie §451 ods. 1 OZ súčasne (hoci nepriamo) určuje, čo sa má vydať. Zo znenia ustanovenia vyplýva, že povinnosť vydať postihuje to, čo predstavuje obohatenie, a to za súčasného určenia povinnej osoby, ktorou je ten, kto sa bezdôvodne obohatil. Vyžaduje sa, aby bezdôvodné obohatenie bolo získané na úkor iného. To v konečnom dôsledku znamená, že musí byť daná príčinná súvislosť medzi majetkovým prospechom jednej strany a majetkovou ujmom druhej strany.

Ustanovenie §451 ods. 2, ako aj ustanovenie §454 OZ definuje, čo sa považuje za bezdôvodné obohatenie. Je ním majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, z neplatného právneho úkonu, z právneho dôvodu, ktorý odpadol, z nepoctivých zdrojov, a tým, že sa za neho plnilo, hoci podľa práva mal plniť sám. Za majetkový prospech všeobecne sa považuje získanie majetkových hodnôt, vyjadriteľných v peniazoch. Za majetkový prospech obohateného je však potrebné považovať aj stav, že sa doterajší jeho majetok nezmenší, hoci bez jeho získania by k tomu došlo. Za majetkový prospech sa považuje aj prospech, spočívajúci vo výkonoch bez právneho dôvodu, realizovaných v prospech obohateného, ako aj v peniazoch vyjadriteľný akýkoľvek vzťah, ktorý je na prospech obohateného, ak sa tak stalo za podmienok, uvedených v ustanoveniach §451 ods. 2, resp. §454 OZ alebo za podmienok, uvedených v osobitných právnych úpravách.

9. Z obsahu spisu v prejednávanej veci, ako aj z obsahu pripojeného spisu v trestnom konaní je zistiteľné, že žalovaná 1/ a žalovaná 2/ bývali v susedstve; žalovaná 2/ ako družka S. L. spolu s jeho rodičmi si často požičiavala finančné prostriedky od žalovanej 1/. Žalovaná 1/ presvedčila na uzatvorenie viacerých úverových zmlúv (so spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., spoločnosťou INFINANCE CREDIT, s.r.o. a pod.), pričom finančné prostriedky z týchto úverových zmlúv prisľúbila platiť. Takýmto spôsobom, ako to vyplýva z trestného spisu, spôsobila žalovanej 1/ škodu vo výške 7.160,- Eur. Žalovaná 2/ mala vedomosť o zdravotnom stave žalovanej 1/. Po dohode s A. I. oslovili K. D. z realitnej kancelárie, že žalovaná 1/ má záujem predať svoj byt. K. D. zabezpečil vyhotovenie kúpnej zmluvy prostredníctvom O.. J. U. a inštruoval A. I. a žalovanú 2/, aké doklady sú potrebné ku prevodu vlastníckeho práva. Žalovaná 2/ zabezpečila podpis žalovanej 1/, a to takým spôsobom, že ju bez súhlasu lekára počas jej hospitalizácie

v nemocnici odviezla ku notárovi na podpis a overenie podpisu na kúpno-predajnej zmluve, následne ju odviezla späť (prostredníctvom L. staršieho) a listinné doklady odovzdala A. I.. A. I. od K. D. prevzal na dvakrát sumu 14.000,- Eur a sumu 1.000,- Eur, ktoré potom odovzdal žalovanej 1/, ktorá z nich 600,- Eur odovzdala A. I.. Aj sumu 14.000,- Eur si ponechali pre svoju potrebu, nakúpili zariadenie do bytu, televízor a pod. Sumu 2.100,- Eur vybrala zo svojho účtu sestra žalobcu S. J. A., ktorá 2.095,89 Eur aj zaslala spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o.. Okrem tejto sumy vybrala aj sumu 5.000,- Eur, pretože ju k tomu vyzval jej priateľ W. P., ktorého zase oslovil K. D., a dohoda znela, že vrátenie finančných prostriedkov jej zabezpečia tým, že byt bude napísaný do jej vlastníctva. Túto ponuku však odmietla vzhľadom na to, že je nezamestnaná a prišla by o príspevky, ale navrhla, aby ten byt bol zapísaný do vlastníctva jej brata Z. J. A., t.j. žalobcu. Žalobca teda podpísal kúpnu zmluvu a následne zabezpečil podanie návrhu na vklad do katastra nehnuteľností. Keďže chýbal doklad o tom, že na byte neviaznu žiadne dlhy, žalovaná 2/ oslovila žalovanú 1/, aby uvedený doklad vyžiadala od predsedu predstavenstva, resp. správcu spoločenstva vlastníkov bytov Stavebného bytového družstva, ktorý však žalovanú 1/ upozornil, že môže prísť o svoj byt. Žalovaná 1/ preto oslovila svojho brata U.. O. Y., ktorý s ňou išiel tieto skutočnosti preveriť na kataster nehnuteľností, kde sa dozvedeli, že skutočne ohľadom jej bytu prebieha vkladové konanie, avšak chýba doklad o tom, že na byte neviaznu žiadne dlhy, ktoré má predložiť od správcu. Žalovaná 1/ preto obratom podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na Okresný súd Zvolen, ktorý jej vyhovel uznesením sp.zn. 6C/103/2014 zo dňa 09.07.2014. Následne odstúpila od kúpnej zmluvy; v dôsledku toho žalobca podal žalobu o určenie neplatnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy, ktoré konanie sa vedie na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 7C/164/2014, ktoré bolo prerušené do právoplatného rozhodnutia v spore sp.zn. 11C/156/2014 (uznesením č.k.7C/164/2014-31 zo dňa 20.04.2014), v ktorom sa žalovaná 1/ domáhala určenia, že kúpna zmluva a rozhodcovská doložka v kúpnej zmluve je neplatná. O tejto žalobe rozhodol Okresný súd Zvolen rozsudkom č.k. 11C/156/2014-159 zo dňa 30.04.2015, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 13Co/708/2015-203 zo dňa 29.11.2016.

V trestnom konaní rozsudkom č.k. 5T 179/2014-800 zo dňa 26.01.2015, právoplatným 26.01.2015, bol A. I. a žalovaná 2/ o.i. odsúdení k výkonu trestu odňatia slobody na tri roky s podmieneným odkladom na päť rokov; žalovaná 2/ je povinná nahradiť žalovanej 1/ škodu vo výške 6.244,- Eur; so zvyškom škody bola žalovaná 1/ odkázaná na občianskoprávne konanie.

Následne okresný súd na jedinom pojednávaní (č.l. 78-80) rozhodol odvolaním napadnutým rozsudkom.

10. Žalobca v odvolaní namieta odvolací dôvod podľa §365 ods. 1 písm. d/ C.s.p., t.j., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, čo znamená, že ide o iné vady, ktoré mohli mať vplyv na výrok rozhodnutia; namieta odvolací dôvod podľa §365 ods. 1 písm. e/ C.s.p., t.j., že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, čo znamená, že ide o vadu skutkovú, keď strana navrhla dôkaz, ktorý je potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale súd prvej inštancie takýto dôkaz nevykonal; namieta tiež odvolací dôvod podľa §365 ods. 1 písm. h/ C.s.p. z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, kedy ide o hmotnoprávnu vadu rozhodnutia, ktorá predstavuje mylné použitie právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav nemožno použiť. Odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

11. Okresný súd správne konštatoval, že v prejednávanej veci sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia v zmysle §451 ods. 2 a §454 OZ (viď bod 12 a 15 rozsudku). I keď podrobnejšie nerozvedol skutkovú podstatu tohto zákonného ustanovenia, čím nijako nepochybil vo vzťahu ku záveru, ku ktorému dospel vo svojom rozhodnutí, krajský súd vzhľadom na odvolaciu námietku považoval za potrebné jeho odôvodnenie v tomto smere doplniť (viď bod 8 odôvodnenia). Vzhľadom na vyslovenie neplatnosti kúpnej zmluvy okresným súdom v inom konaní (11C/156/2014) by išlo o bezdôvodné obohatenie, vzniknuté plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, avšak okresný súd postavil svoje rozhodnutie na závere, že žalobca nepreukázal ani voči jednej žalovanej, žeby mu nejaké bezdôvodné obohatenie vôbec vzniklo, keďže on sám žiadne finančné prostriedky nikomu neposkytol a bolo preukázané, že pokladničné doklady, na ktoré poukazuje, ako aj kúpna zmluva, boli produkované v rámci trestnej činnosti žalovanej 2/ a A. I., o ktorej žalobca mal vedomosť.

12. Týmto krajský súd odpovedá aj na odvolaciu námietku žalobcu ohľadom úveru zo spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o.. Krajský súd sa stotožňuje so žalobcom potiaľ, že žalovaná 1/ a žalovaná 2/ sú uvedené na úverovej zmluve ako spoludlžníčky (viď č.l. 623 trestného spisu) úverovej spoločnosti; okresný súd nesprávne konštatoval, že z ničoho táto skutočnosť nevyplýva; žalobca v tomto záväzkovom

vzťahu nijako nefiguruje, len tvrdí, že úverovej spoločnosti zaplatil dlh namiesto žalovaných 1/, 2/, čo je uvedené v texte kúpnej zmluvy o predaji bytu. Príkaz na úhradu zostatku úveru znie na sestru žalobcu, čo žalobca ani nepopiera. Žalobca opäť nepreukázal, že plnil za iného, a že mu vzniklo bezdôvodné obohatenie (t.j., že plnil z právneho dôvodu - kúpnej zmluvy, ktorý odpadol, čo sa nestalo). I keď poukazuje na pasivitu žalovanej 2/ v tomto konaní, z ktorého dôvodu mal okresný súd vyhovieť jeho žalobe aspoň sčasti voči nej, keďže jeho tvrdenia nerozporovala, takýto postup súdu by nemal oporu vo vykonanom dokazovaní.

13. Tvrdenie o neposkytnutí ochrany žalobcovi prostredníctvom §3 OZ súdom, keď práve on na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy vyplatil sumu v celkovej výške 17.095,89 Eur (2.095,89 Eur na účet spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o. a 15.000,- Eur oproti žalovanej 1/ podpísaným príjmovým dokladom) a z tejto sumy mu nič nebolo vrátené, krajský súd vyhodnotil ako irelevantné s odkazom na dokazovanie, vykonané v tomto spore, ako aj v trestnom konaní. Žalobca nevyplatil žiadne finančné prostriedky ani žalovanej 1/, ani žalovanej 2/; nevyplácal ich ani úverovej spoločnosti. Ak poukázaním peňažných prostriedkov z účtu jeho sestry bol vyplatený záväzok žalovaných 1/, 2/ voči spoločnosti INFINANCE CREDIT, s.r.o., nejde bez ďalšieho o nárok žalobcu.

14. Aj ďalšia odvolacia námietka je nedôvodná; prihladenie okresného súdu na dokazovanie v trestnom konaní je adekvátne ustálenej súdnej praxi (napr. R 22/1979, R 35/1993, Uznesenie Ústavného súdu SR z 04.04.2017, sp.zn. II. ÚS 242/2017); odsudzujúce rozhodnutie môže obsahovať okrem výroku o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt, a o tom, kto ich spáchal, aj iné výroky, ktorými súd viazaný podľa §193 C.s.p. nie je; rovnako nie je viazaný ani odôvodnením rozhodnutia a ani oslobodzujúcim rozhodnutím, avšak nemožno vytknúť súdu v občianskoprávnom konaní, keď v rámci hospodárnosti konania, ku ktorému ho zaväzujú procesné predpisy, vykoná dokazovanie (nie však výlučne) oboznámením sa s dokazovaním, vykonaným v trestnom či priestupkovom konaní. Vzťah trestného konania a občianskeho súdneho konania, ktorý má základ v tom istom skutkovom dejí, zhrnul Najvyšší súd ČR v rozhodnutí pod sp.zn. 25 Cdo1593/2013. Výrok o náhrade škody v adhéznom konaní navyše zakladá v rozsahu právoplatne priznanej náhrady škody pre civilné sporové konanie prekážku res iudicata (prekážku právoplatne rozhodnutej veci podľa §230 C.s.p.), ktorá tvorí neodstrániteľnú vadu konania, na ktorú je súd povinný prihliadať ex officio.

15. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie nepochybil, ani keď zamietol návrh žalobcu na doplnenie dokazovania výsluchom žalovanej 1/ a 2/, ktorým mali byť preukázané „niektoré skutočnosti, potrebné pre spravodlivé rozhodnutie súdu prvej inštancie“.

16. Odvolanie žalobcu nie je dôvodné; rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne, pretože jeho závery nie sú výsledkom konania s inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§365 ods. 1 písm. d/ C.s.p.), ani konania s vadou skutkovou, keď strana navrhla dôkaz, ktorý je potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale súd prvej inštancie takýto dôkaz nevykonal (§365 ods.1 písm. e/ C.s.p.), ani rozhodnutie súdu prvej inštancie nevychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, kedy ide o hmotnoprávnu vadu rozhodnutia, ktorá predstavuje mylné použitie právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav nemožno použiť (§365 ods.1 písm. h/ C.s.p.). Krajský súd preto v zmysle §387 ods. 1, 2 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku, ako aj vo výroku o trovách konania, t.j. vo výroku súvisiacom (§379 písm. a/ C.s.p.) potvrdil, pretože z odvolacích dôvodov nezistil dôvody pre zmenu (§388 C.s.p.) alebo zrušenie (§389 C.s.p.) odvolaním napadnutého rozsudku.

17. Záverom považuje krajský súd za potrebné uviesť, že lustráciou v Registri obyvateľov zistil, že žalovanej 1/ bola obmedzená spôsobilosť na právne úkony (č.l. 109); Okresným súdom Zvolen bol na žiadosť odvolacieho súdu zaslaný rozsudok č.k. 18Ps/3/2016-92 zo dňa 20.06.2017, právoplatný 18.07.2017, ktorým obmedzil žalovanú 1/ v spôsobilosti na právne úkony v tam uvedenom rozsahu a za opatrovníčku jej ustanovil U. B. O.; preto v záhlaví svojho rozsudku uviedol (keďže rozhodoval v čase právoplatného obmedzenia spôsobilosti žalovanej 1/), že žalovaná 1/ je zastúpená jednak svojou právnou zástupkyňou (plnomocenstvo nezaniklo - §33b OZ), ale aj opatrovníčkou, ustanovenou súdom v opatrovníckom konaní.

18. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa §396 ods. 1 C.s.p. v spojení s §255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Žalované 1/, 2/ boli v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešné a vznikol im proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Zo spisu však odvolací súd zistil, že žalovaným žiadne trovy v súvislosti s odvolacím konaním nevznikli, preto im ich náhradu nepriznal.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).